

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 71.

V Ljubljani, v torek 30. marca 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 29. marca.

Heinrich — Schönerer.

Pred današnjo sejo zbrali so se razni oddelki državnega zbora, da bi volili odsek, ki ima pretresati napade poslanca Schönererja na poslanca Heinricha in zbornici predlagati, kaj naj se sedaj zgodi. Obesiti Schönererjevo zbornico pač ne more, tudi te pravice nima, da bi ga za nekaj sej izključila od zborovanja, kakor se je v zadnjem času jako pogosto godilo nekterim poslancem hrvatskega sabora, ali pa, da bi Schönererja obsodila za nekaj ur v zapor, edino, kar se mu more po dosedanjem pravilnem redu zgoditi, je odločna graja, ki jo zbornica izreče nad Schönererjem zaradi njegovega neutesanega obnašanja.

Nemški klub je sklenil, da se v to reč neče vtikati in da se tudi volitve neče vdeležiti. Vsled tega nekteri oddelki niso bili sklepni, in je moral g. predsednik sejo, ki se je pričela namesto ob desetih še le ob poluenajstih, po razdelitvi došlih vlog zopet pretrgati, da so šli prej nesklepni oddelki še enkrat volit. Okoli poludvanajstih je predsednik naznanil, da so v odsek izbrani: Suess Edvard, dr. Kathrein, grof Coronini, dr. Zotta Izidor, dr. Zotta Janez, grof Hompesch, pl. Zallinger, Hausner in dr. Špaček. Po raznih klubih so: iz Hohenwartovega kluba: dr. Kathrein, Zotta Izidor in Zotta J.; iz poljskega kluba: Hompesch in Hausner; iz Liechtensteinovega kluba: pl. Zallinger; iz češkega kluba: dr. Špaček; iz nemško-avstrijskega kluba: Suess; iz Coroninijevega kluba: grof Coronini, za poročevalca pa dr. Kathrein. Na vrsto pride ta zadeva v jutranji seji kot prva točka dnevnega reda. Iz vedenja Suessovega v odseku se mora sklepati, da se levičarji ne bodo pridružili graji, češ, da desnica pred nekterimi leti ni hotla pritrditi levičarjem, ko so zahtevali grajo za ministra Pražaka, ki je levičarjem očital, da prestopajo postave imenovalši jih: „Gesetzesübertreter“. To je pa po njih mnenju še vse kaj hujega, kakor če je Schönerer Heinricha imenoval renegata, izdajico itd.

Pošne hranilnice.

V današnji seji je baron Pusswald odgovoril tudi na interpelacijo zaradi vodje pošto-hranilničnega urada, ki so ga unidan nenadoma poslali na odpust. Pusswald je rekel, da je vse izmišljeno, kar piše o tej zadevi „Frankfurter Journal“, izvzemši to, da je šel Coch na dopust in da je Borusky prevzel vodstvo poštne hranilnice. Blagajnica se je pregledala, kakor je to pri takih prilikah že sploh v navadi, ne da bi se bil dal za to poseben ukaz, računi in blagajnice in zapisniki so vsi v redu in bivšemu vodju se najmanjši nepoštenost ne more očitati. Zbornica je z dobro-klici pozdravljala ta odgovor, ki ga je levica menda samo zaradi tega zvila s trte, da bi zbudila novo sumničenje bivšega kupčijskega ministra.

Proračun deželno-rambovskega ministerstva.

Bilo je že okoli poludneva, ko se je pričela razprava o proračunu deželno-rambovskega ministerstva, ki znaša 9.861.880 gld. Govorili so o tej zadevi poljski poslanec Popovski, dalje Siegel, Oberndorfer in minister grof Welsersheimb, ki je obljubil, da se bode kolikor mogoče skrbelo za po-

lajšave pri novačenju, oproščevanju itd. Ako se ne bode oglasilo preveč govornikov, pride danes na vrsto še naučno ministerstvo, pri katerem je pa vpisana cela vrsta govornikov.

Govor g. posl. Vošnjaka

v budgetni debati v državnem zboru dne 20. marca t. l.

(Dalje.)

V zadnji postavodajavni dōbi je bila sklenjena znana resolucija zastran naprave slovenskih paralelek na gimnazijah po slovenskih pokrajinah. Da resolucija zastran državne gimnazije v Celji ni bila izpeljana, tega ne morem razumeti, ako pregledam razmerje učencev nemške in slovenske narodnosti. Letno poročilo, tedaj uradni podatki iz l. 1884/85, kaže, da je bilo na Celjski državni gimnaziji, oziroma na štirih spodnjih razredih državne gimnazije v Celji 100 nemških in 153 slovenskih učencev.

Med tem številom 153 niso vštet učenci tako imenovanega pripravljavnega tečaja, jih je kakih 30. Prašali bodete nemara, kaj je ta Celjski pripravljavni tečaj. To ni nič drugega, kakor — rekel bi skoraj — navod za raznarodovanje slovenske mladosti; ta pripravljavni tečaj ima tudi zabraniti, da se ne napravijo na Celjski gimnaziji slovenske paralele. Po drugi strani pa pomeni ta tečaj oškodovanje slovenskega naroda, in sicer zaradi tega, ker otrok slovenskih starišev mora jedno leto dlje hoditi v šolo, kakor otrok, ki je tako srečen, da ima nemške stariše.

Kar se tiče štajarskega šolstva, bi mogel tudi nekoliko pri luči pogledati delavnost nadzornikov za srednje šole, gg. Rožeka in Zindlerja. Ker se pa nadejam, da je ekselencia sedanji naučni minister itak bolje podučen, kakor je bil njegov prednik, oziroma bi bil imel biti, opuščam za danes te neprijetne razlage, le gosp. Zindlerja bi rad opozoril, da je to zoper njegovo službeno prisego, ako drugače presojuje učence slovenske narodnosti, kakor one nemške. (Steinwender: To je obrekovanje!) To se je dokazalo pri zrelostni skušnji na Celjski viši gimnaziji. (Steinwender: To niso dokazi, to so abotne trditve!)

Kar se tiče politične uprave, moram kazati na to, da veliko uradnikov ne zna slovenskega jezika. Kar se tega tiče, se sicer vlada izgovarja, da se za politično poslovanje oglašajo premalo uradnikov, ki bi bili zmožni slovenskega jezika. A vzrok je ta, da hoteči priti v politično službo, tisti, ki so slovenske narodnosti, prav težko, da reči se more, skoraj nikoli ne dobé pripomoči (adjutum), ki je namenjena za Štajarsko. V letošnjem troškovniku n. pr. je štirinajst takih mest za nastopne konceptne praktikante po 550 gld. ustanovljenih. Ako sem dobro podučen, tako je izmed teh 14 praktikantov le jeden zmožen slovenskega jezika v pismu in besedi. Kako bode pri tem naraščaji s službovanjem pri politični upravi na spodnjem Štajarskem, si lahko mislimo. Po mojih mislih bi slavna vlada, ako bi hotela ravnati nepristransko, oziroma ako ima namen privoščiti nam iste pravice, kakor nemškim rojakom, imela določiti, da se najmanj tretji del teh adjut nakaže le tistim prosilecem, ki morajo dokazati popolno znanje slovenskega jezika.

Tudi pri sodstvu se nam štajarskim Slovencem, kar se tiče jezika, ne godi boljše. Kljubu ministerskim ukazom in predpisom se pri nas na Štajarskem s slovenskimi strankami, ki ne razumejo besede nemškega, zapisnik piše v nemškem jeziku (Derschatta: To pa že ni res!), dasiravno gré tukaj za denar, za poštenje.

V velike nedoslednosti se pride pri porotah, ako se ne pazi na slovensko narodnost. Spodnje Štajarsko spada pod okrožno sodnijo v Celji. Po uradnih podatkih je tukaj 90 odstotkov Slovanov in 10 odstotkov Nemcev. Ti stanujejo skupaj po selih, sestavljajo selsko prebivalstvo, poslednji so po večem po mestih in trgih.

Mislili bi, da je primera, kar se tiče porotnikov, isto taka, ali vsaj približno taka, ker po mestih in po nekterih trgih prevlada nemško razumnštvo. A skušnja uči vse kaj drugega. Ona uči, da je v letnih zapisnikih število slovenskih in nemških porotnikov ravno nasprotno.

O tej stvari se je že govorilo l. 1883 in kolikor se spominjam, nastal je prepir po časopisih; odgovorila je na to okrožna sodnija v Celji, in sicer v istem listu, v katerem se je stvar sprožila. A kaj je rekla okrožna sodnija v Celji? Rekla je: Vsako leto je 558 porotnikov, selskih stanovalcev je 117. Misliti moramo, da so po večem Slovenci. Ako pa vzamem to razmerje števil za podlago na razmerji med stanovalci in porotniki, sledi iz tega, da so Slovenci zastopani ne z 90 odstotki porotnikov, marveč z 20.

Iz tega letnega zapisnika porotnikov bi še povzel nekatere druge date in sicer za to, ker se ravno na te letne zapisnike sklicuje okrajna sodnija v Celji. Ta zapisnik kaže na primer, da je mesto Maribor, ki je skoro izključljivo nemško, in ima 9350 moških prebivalcev, imelo odločenih 137 mož za porotnike, toraj za 20 več, kakor jih dadó vsi moški selski prebivalci spodnjega Štajarskega, namreč vseh 170.000.

Mesto Ptuj ima 2044 moških prebivalcev, v večini so tudi ti Nemci, takrat je imelo 26 porotnikov; nemško-liberalni trg Šent-Lenart ima 311 mož in med njimi 10 porotnikov, slovenski trg Središče ima 488 mož pa 1 porotnika. (Čujte, čujte! na desni.) Kdo pa je bil tisti porotnik? To je kaj zanimivo. Ta porotnik je bil edini Nemec v tem kraju. (Čujte! na desni.) Povedal bi lahko ime. Ako kdo zahteva, ga tudi povem.

Enako so porotnike sestavljali v poslednjem času v Šent-Jurji na južni železnici, kakor je bilo to brati v časopisih. Ta trg je naroden in ima vseh skupaj 1986 moških prebivalcev. Srenjsko predstojništvo je vpisalo v porotne liste 85 porotnikov, a okrožna sodnija je spoznala le enega za vrednega sprejet biti v letne zapisnike in ta je zopet jedini Nemec v tem kraju. (Čujte, čujte! na desni.)

Sedaj bi pa prašal: Ali se je v tem oziru od l. 1883, ko smo dobili te date, že kaj zboljšalo? Tukaj bi opozoril slavni zbor na zapisnike za leto 1886. Zadevne date se ne smatrajo uradnim, a dokler se mi nasprotno ne pové, jih vendar moram spoznati za take.

Ta letni zapisnik ima 519 porotnikov; od teh jih pripada mestom in trgom 336, občinam na selih 183; poslednji so jih dobili sedaj 66 več, kakor so jih imeli prej. Zato jih je pa mesto Maribor dobilo 68 več, kakor prej, zato da se napravi ravnotežje.

Imenovano mesto ima še zmirom 22 porotnikov več, kakor vse slovenske občine spodnje-štajarske. Ne vem, ali ima to odlikovanje Mariborčanov, kar se tiče števila porotnikov, namen dokazovati, da sedež okrajne sodnije prav za prav spada v Maribor. Skoraj je videti tako?

Gospoda moja! Sestavo porotnikov sem poudarjal zato, ker so merodajni za sestavo tako imenovanih poslovnih listov, to se pravi, za liste dotičnih porotnih sej. Iz letnih listov se sestavljajo namreč poslovni listi po izžrebanji. Vzemimo letni zapisnik 1883 za podlago daljnega razgovora, zaradi tega, ker imamo, kar se tega tiče, nekako uradne date, namreč, da je bilo izmed 558 porotnikov 117 selskih prebivalcev.

Kako bodo odstotki pri izžrebanji poslovnih listov? Tukaj se mora računati le po tem, kako bi znalo to biti, in tak račun nam pokaže, da bi poslovni listi na podlagi letnih listov vsaki pot utegnili imeti 79 odstotkov nemških in 21 odstotkov slovenskih porotnikov, ali če to izrazimo v številih, ker se namreč za vsako sejo izžreba 36 porotnikov, bi bilo potem 29 porotnikov nemške in 7 porotnikov slovenske narodnosti. Ako končno pride do žreba, je pač lahko mogoče, da odvetnik nemške stranke odvrne vse porotnike slovenske stranke in so na porotnih stoli samo nemško-liberalni gospodje. Od teh nekteri prav nič slovenskega ne razumó, nekatere priče ali zatoženi pa nemškega ne — in tako imate pravo sliko Celjske porotne sodnije.

Kako je pri političnih pravadah vsled take sestave porot s spoznavo (verdiktom), lahko si mislite pri taki narodni napetosti, ki posebno preoblada na spodnjem Štajarskem. Slovenska stranka zgubi, naj toži ali naj je zatožena; nasprotno velja pri nemško-liberalni stranki.

(Konec prih.)

Poljaki.

(Dalje in konec.)

Najbolj sovražna in nevarna Poljakom je Prusija. Celó Rusija je večkrat hotela le v personalni uniji združiti Poljsko z lastno državo; Prusija pa skuša na svojem ozemlju popolnoma zatreti poljski živelj. Že l. 1848 je Poznansko poslalo po vladnem pritisku v nemško zbornico zagrizene Nemce kot svoje zastopnike. Prišli so tudi domoljubni Poljaki, oporekali ožji zvezi z Nemčijo in zopet odšli. Tudi v pruskem deželnem zboru so Poljaki ponavljali svoj protest. A kaj vse to pomaga, ko se ponemčevanje vedno širi med Poljaki? Zapadna stran Poznanskega je malone vsa ponemčena. Isto velja o glavnem mestu Poznanju. Zapadni del mesta je nemški, berlinski, le vzhodni del ostal je Poljakom; a tu gospoduje mogočna pruska trdnjava.

Tudi na nemški narod se Poljaki ne morejo zanašati. Prominule so vse simpatije Nemcev do Poljakov, osobito od l. 1801. K večemu sliši od zmerne Nemca: „Poljake moramo obžalovati, toda ne moremo jim pomagati; za-se moramo skrbeti, vsak je sam sebi najbližnji.“ L. 1846 je bilo javno mnenje v Nemčiji skoraj brez izjeme proti Poljakom. L. 1848 so se vzdignili le še posamezni nemški glasovi za narod poljski. Kaj mrzlo so gledali Nemci na poljsko vstajo l. 1863. V resnici se je pa tudi moralo ohladiti marsiktero srce za Poljake, ker ti so zahtevali nazaj ne le poljske dežele, marveč vse nekdanje k poljskemu kraljestvu pripadajoče pokrajine, kjer se ne govori jezik poljski, n. pr. Gdansko. S to zahtevo so Poljaki v Nemčiji zgubili vse upanje, na to se Bismark sklicuje, češ, da so Poljaki državi nevarni.

Tudi za časa nemško-francoske vojske so nemški Poljaki javno in demonstrativno Francozom želeli slavno zmago. Tako se dá razumeti Bismarkovo sovraštvo do Poljakov, akoravno ne opravičiti. H koncu le še kratko opazko o sedanjem boji proti Poljakom.

Bismark preganja Poljake, stoječ na narodnostnem in verskem stališču. Ker se je državni zbor vpiral njegovim nakanam proti Poljakom, obrnil se je do pruskega deželnega zbora, ki na njegovo povelje „skače čez palico“. Prva skrb je bila Bismarku, da si zagotovi večino, ustvari „srednjo stranko“. Potreboval je narodne liberalce, prosto-konservative, in konservative. Težko delo, a Bismarku je vse mogoče. Jeden glavnih vodij narodnih liberalcev,

ki sicer ne sedi v zboru, pride v Berlin in v višjem sporazumljenji napiše znani predlog proti Poljakom. A besede so bile preostre za konservative, ki imajo tudi svojega moža v ministerstvu; morale so se opiliti, in načrt je bil skovan kot predlog „narodnih frakcij“, t. j. srednje stranke. „In kaj je po Bismarkovih mislih „narodno“? Nikoli se še ni ta beseda tako krivo tolmačila: odgovoril je Rickert na Bismarkovo mogočni govor (28. jan.). Nič drugega, kakor zatajevanje in zasmehovanje resnice: „justitia regnorum fundamentum.“ To je priznal celó list, katerega Bismark „čita s pridom“, pisoc koncem preteklega leta: „V narodih se vkorenjuje prepričanje, da pravici ne smejo iskati podlage in vodila v negotovih nazorih o božji pravičnosti, marveč v jedino pravem utilitarinem pojmu pravnega reda.“ Tako toraj sodi Bismarkovo glasilo o pravici, tako tolmači objektivne resnice in jih presoja le s taktičnega stališča!

Vsaka vrsta Bismarkovega govora hoče nam reči: kako bi mogel voditi politiko s pruskega „narodnostnega“ stališča, ko bi se oziral na „pravo“? Pri drugi priliki je „pravo“ imenoval Bismark „juristične niti“. Ko so se Poljaki sklicevali na zgodovinske pogodbe, patente in kraljeve proklamacije, zagrmel je Bismark oholo: „Piškavega oreba ne dam za te proklamacije.“ Hotel je reči: kraljeve proklamacije so bile le „zmota plemenitega srca“, a pruske koristi zahtevajo danes to, jutri kaj drugega. — Toda pruske koristi imajo le velik želodec, pa nobenega srca!

Dobro mu je odgovoril neizogibljivi Windthorst: „Treba je le imenovati kak predmet „narodnost“, in kanceler ima denar v žepu... Imam srce za nemški živelj, nemško državo, nemško pravo, državni kanceler pa večkrat zamenja nemško s pruskim.“ Bismark se s to besedo gotovo ne igra v parlamentu, temveč jo rabi v svojem resnem fanatizmu. To mu je orožje, s katerim se bori proti krščanskemu pojmu prava. Bismark je sam označil svojo 23letno prusko politiko, katere namen ni smel razodeti, ker bi si „odtutil vse velevlasti in si hitro natvezal na vrat evropski konvent“. „Seme (za Germanijo), katero sem skrbno gojil, zadušili bi v káli z združenim pritiskom cele Evrope, ki bi naši slavohlepnosti zapovedala mir.“

Poljsko vprašanje v Nemčiji ni le narodnostno, temveč tudi versko, nadaljevanje kulturnega boja. Bismarku se ne zdé nevarni le poljski katoliki, temveč tudi nemški duhovniki med Poljaki, kajti izdal je bil že 26. jul. pr. l. nek odlok, ki Poljakom protestantske in pravoslavne vere obljubljuje mogoče varstvo. Minister bogočastja je tožil že pred dvema letoma v državnem zboru, da se v poljskih pokrajinah krči število protestantov. „Spremembe narodnostnih in verskih odnošajev“ so bile vzrok izgonu Poljakov, kakor je Bismark naznanil Dunajski vladi.

A s tem izgonom Bismark ni bil zadovoljen, marveč zatreti hoče poljsko imé v nemški državi „z neusmiljeno odločnostjo, tudi ko bi državni zbor stavil 20 resolucij“. Pokorni mu slugi v zboru so mu dovolili ad hoc 100 milijonov mark. S tem denarjem hoče Bismark v prosep Pangermanije postaviti pod kap poljsko plemstvo, katero naj gre s skupljenim denarjem „v Pariz ali Monaco“ in se vsede k igralni mizi. Poljski črnici naj se spodé iz lastnega domovja ter nadomestijo z nemškimi belokožci. A ti novi nemški naseljenci „vstati morajo Nemci, v zakon jemati Nemke, ne Poljakinj“.

Pa dovolj o novi naselbinski politiki nemškega kneza in ledeno-mrzlem zaničevanju narodnih pravic! Bismark je z nova vlil olja polno posodo v ogenj narodnostnega boja, katerega plamen je obliznil tudi naše Prusake. Poljakov ne bode zatrl še tako hitro, pač pa jih je podkuril k daljni vstrajnosti in večemu sovraštvu proti Prusiji: kar utegne v prihodnosti biti Nemčiji na kvar.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. marca.

Notranje dežele.

Ojstrejega postopanja *Dunajskih prusjanov*, alias nemškega kluba v državnem zboru, pač še ni nihče bolje označil, kakor nemški poslanec Heinrich sam, ki je njegovim zastopnikom v obraz povedal, da vse tisto njihovo kričanje ni drugega, nego najnižja vrsta surovega postopanja,

kakoršno se navadno le pogostil nah sliši, kadar že nekaj litrov praznih stoji. In res se je v Dunajski poslaniški zbornici letos vgnjezdil duh, katerega ne vemo s pravim imenom označiti. Kar se je do sedaj po državnih zborih na Francoskem, na Srbskem, v Budapešti in v deželnem zboru hrvatskem o neotesanosti v izrazih čitalo in o pozivih na dvoboje slišalo, vse to zvlekli so zastopniki nemškega kluba na Dunaji v poslaniški zbornici skupaj in po svoje potencirali. Dva poslanca, dr. Gregor in Heinrich, bila sta od Bismarkovih apostolov tako razžaljena, da sta si mislila po poti dvoboja žaljeno čast popraviti, pa menda ne bo nič iz tega, kajti dr. Pickert, o katerem se je govorilo, da je bil on tisti, ki je dr. Gregor „s pobalinom iz českega deželnega zbora“ nagnal, to na vse kripilje taji, da ne, in ne. Ker tudi družih poslancev nima nihče toliko poguma, da bi priznal, kdor je dr. Gregor tako razžalil, če tudi so se besede dobro slišale, se dr. Gregor niti biti ne bo mogel. Poslanec Heinrichu, katerega je Schönerer silno razžalil, bode pa poslanška zbornica raztrgano čast sama zakrpela, da mu ne bo treba krvi prelivati. Nemškemu klubu, možem oistreje sape pa ostane zasluga, da so uvedli v avstrijski državni zbor ton, kakoršen se navadno le po gostilnah čuje, ktere navadni neizobraženi ljudje obiskujejo.

Avstrijsko-nemški klub si je nakopal največje pomilovanje vseh avstrijsko-pruskih listov na glavo, ker se je drznil glasovati za budget. To je prvi pomenljivejši odcep od surovega pruskega kluba, katerega se jim pa ni treba sramovati, če tudi nemško-narodni listi trdijo, da je ta korak vsega pomilovanja vreden. Če ima avstrijsko-nemški klub le še nekoliko zdravih možganov in neskaljenih oči, mora vendar videti, da s takimi ljudmi, kakor so Pickerti, Knotzi, Pernerstorferji, Stracheti in Schönererji ne more postopati, če mu je namreč sploh še kaj na časti ležeti.

Dosedanji obrtniški nadzorniki dobili bodo jednega tovariša več. Imenoval se bo v kratkem času specijalni nadzornik za brodarstvo, ki se bo edino le s to stroko pečal in bo svoj posel s 1. julijem t. l. pričel. Delokrog mu bo določen po Dolenji in Gorenji Avstriji, kjer se po ondašnjih rekah mnogo pečajo z brodarstvom in plovbo. Mogoče pa tudi, da mu pripadejo južni Čehi v nadzorstvo plovbe. S tem novim činovnikom narastlo se bo število obrtniških nadzornikov na trinajst.

Minuli teden prinesli so razni, da skoraj vsi avstrijski in srbski časniki novice o skandalu, ki so ga *hrvatski velikašletci* v cerkvi sv. Katarine pri nemški pridigi napravili in o njegovih posledicah, oziroma o agitaciji med taistimi za prestop k pravoslavni veri. Skoraj vsi časniki so eno kakor drugo obsojali in dijakom nameravani odstop in rimsko-katoliške cerkve odločno odsvetovali. Edino o Starčevičevi stranki govorilo se je, da je prvo kakor drugo odobraval. No sedaj lahko rečemo, da so tudi Starčevičanci proti temu, kajti Ante Starčević, vodja imenovane stranke, v svojem listu omenjeno demonstracijo v cerkvi odločno obsoja, ob enem se pa tudi še bolj odločno zavaruje proti sumničenju, da bi bili Starčevičanci dijake za tisto demonstracijo najeli ali sploh podšuntali. Nekterim se pri vsem tem čudno zdi, kako je to, da ima današnja katoliška mladina tako malo spoštovanja in ljubezni do katoliške vere, če prav so jo katoliški duhovniki v nji podučevali? Smešno! Mi se le čudimo, da ga ima še toliko obojega, kolikor ji ravno ima, ker se ji ravno katoliška vera od vseh strani in na vse le mogoče načine smeši in opisuje, kakor gola igrača ali komedija. Nobena druga vera, kolikor jih je pod solncem, se ni še tako napadala po časnikih in drugih tiskovinah, po gledališčih, po gostilnah, po javnosti sploh, kakor ravno katoliška. Ali je toraj čuda, če se mladeniško srce za vse vzvišeno vneto polagoma malomarno od nje obrne, ker neskušena mladost zapeljivim in podlim spisom več veruje, kakor pa resnim besedam svojih učnikov. Odpravite le zaničljivo pisanje o katoliški veri in odpravljena bo malomarnost pri mladini.

Vnanje države.

Črni oblaki nad *Nemško* je po mislih nekterih politikarjev vedno več in pravijo, da se ti celó iz poslednjega Bismarkovega govora dvigujejo, ki ga je imel 26. t. m. v nemškem državnem zboru. Bismark je rekel, ko je imel zopet monopol o žganji na dnevnem redu: „Meni se nekako mudi in to po pravici, Vam pa ne. Jaz čutim nujno potrebo, da nemško državo vtrjujem, kjer jo morem in dokler jo morem. Ravno zaradi tega se mi pa mudi. Postaral sem se in pa bolehen sem, ter prav nič ne vem, kako dolgo da mi bo še možno za-njo delati. Poleg tega sem jo pa tudi že dobil pod nos, da nisem še nič storil, s čemur bi bil državo tako vtrdil, da bi trdno stala, naj pride za menoj, kdorkoli. Tu se mi je storila krivica. Jaz vedno le na vtrjenje države mislim, če tudi na drug način, kakor pa z vpeljavo odgovornih državnih ministrov, ali pa da bi parlamentu več vpliva dovolil. S tem se nemška država ne bo nikdar okrepčala. Le pomislite, kaka bi bila zmešnjava, ako se napravi evropska vojska! In ravno za ta slučaj bi rad Nemčijo vtrdil. To bi pa rad dosegel s tem, da bi odpravil vso nezadovoljnost iz države, da bi davke znižal in socialno življenje zboljšal. Prva podlaga bila bi temu ravno monopol na žganje.“

Dalje je Bismark rekel: „Le pomislite, kaj nas čaka, ako bi nas naši nasprotniki napadli s svojimi modernimi socijalnimi načeli na vojnih zahtevah. Ne vidim sicer še nikake nevarnosti, ali reči Vam moram, da jo tudi o začetku leta 1870 nisem videl in vendar smo že nekoliko mesecev pozneje Ren prestopili. Položaj je pa danes ravno tako napet, kakor je bil pred nemško-francosko vojsko leta 1870.“ Te Bismarkove besede so velikansk utis napravile ne le v nemškem državnem zboru, temveč po celi Evropi. Da se črni oblaki zbirajo, je resnično; da iz njih tudi že pogubonosni blisk tu in tam na zemljo šviga, vé tudi vsak, kdor se vestno peča z delavskimi neredi po Belgiji. Kaj bo letos svet doživel, vedel bo pa le tisti, kdor bo sv. Silvestra dan dočakal.

Kakošen je politični položaj na svetu? Ali bo *vojška* ali *mír*, to je sedaj navadno vprašanje, ki ga čuješ v nedeljo popoldne med domačimi politikarji pri kozarcu vina ali pa pod steno pri pipi tobaka. Ozir po svetu nam kaže na prvo, na vojsko namreč; kajti na jugu in na severu je za njo že vse nekako pripravljeno. Bolgarsko vprašanje še vedno ni rešeno in menda ne bo prej, dokler ga Bolgari sami ne bodo rešili — z orožjem v roci. Na Grškem je vse v orožji in se proti Turku pomikajo, ktere mislijo danes ali jutri zgrabiti. Turčija se na boj pripravlja, da ji bo mogoče grški vojni pozdrav dostojno sprejeti. Na Španjskem so pred volitvami, ob enem pa lahko mogoče pred največimi prekucijami, če se sreča na republikansko stran nagne. Kar pa anarhisti in po njih zapeljani delavci po Belgiji počenjajo, pa že tako ni družega, kakor prava revolucija in vojska, ki se bo s pomočjo socialistov po celi Evropi širila, če ji ne bodo o pravem času pota preprečili. Bismarku se to belgiško rovanje tako nevarno zdí, da je kralju že svojo pomoč ponudil proti anarhistom; kralj mu pa na to še ni odgovoril. S tako pomočjo bi prej ko ne tudi Francoska in Angleška ne bili preveč zadovoljni. Oziraje se toraj na vse to, mora pač vsakdo priznati, da vse bolj na vojsko, kakor pa na mir kaže.

Na *Belgiškem* je od dne do dne slabše. Revolucija se širi od sela do sela, kjer je posebno po Lüttiski pokrajini že vse kviško in so morali iti vojaki iz mest na deželo upornike krotiti, po mestih so pa stražo prevzeli meščani. Po mestih in po deželi anarhističnih in socijalnih kričavev vse mrgoli, ki ustajo javno oznanujejo. Da so od framasonov najeti, je znano. Najhaje je njihovo rovanje okoli Charleroi, kjer so klativitezi in drugi nezadovoljneži že pleniti, požigati in moriti začeli. V prvi vrsti so se obrnili proti gradovom, tovarnam in samostanom, kjer razbijajo, palijo, plenijo in moré, da je groza. Veliko tega bi se bilo dalo zabraniti, ako bi bili vojaki šli o pravem času na kraj nemira, da bi bili podivjano druhal brzdati. Ker so pa prepozno došli in je tigrska druhal med tem že kri lizala, jim na prazne opomine k redu ni družega ostajalo, kakor streljati na puntarje, katerih so nekaj v resnici postrelili, še več pa ranili. Najbolje bi bilo, ko bi vojaki topničarji divjo druhal grabežljivih volkov s kartečami škropiti jeli. Tiste bi radikalno mir napravile v deželi. Usmiljenja taki ljudje, ki se proti mirnemu svojemu sodržavljanu dvignejo, ter ropajo, požigajo in morijo, niso vredni in pravice do državlanskega varstva tudi nobene nimajo, ker so svojo z nogami poteptali. Ljudje, ki s petrolejskim vrčem in bakljo v roki mesta požigajo, ne zaslužijo družega, kakor s konopcem povišani biti. Mesto Ledolinsart gorí, ker so ga petrolejci zažgali, 5000 anarhistov ga pa vrh tega še oblega. Nadjati se je, da belgiška vlada ne bo štedila z odločnostjo, ktere je tukaj v prvi vrsti potreba, kajti iz Belgije se ogenj lahko po celi Evropi razširi.

Vrlo zanimive novice došle so zopet od *avstrijske ekspedicije v kongijski državi*, kteri na čelu sta dr. Lenz in adjunkt Baumann. Sporoča se namreč iz dveh mest, iz Leopoldville ob Stanleyopolu in iz ravnške postaje (postaje ob ravniku). Ob enem je poslal dr. Lenz natančne načrte dotičnih krajev. Kakor mu je bilo poprej težavno dobiti potrebnih nosačev za prtljago, tako so mu jih v teh novih krajih ponujali za primeruo odškodnino. Posebno v Ngomlei so se mu kar vsiljevali. Najel jih je 96 proti plači v blagu. Dobivali so za prenašanje tovara in potovanje 12 dni vsaki po 8 komadov rut (robcev). Ko so pa dalje proti ravniku prišli, se je pa vrednostna jednota plačila kar h krati spremenila. Kakor so prebivalci do sedaj strastno zahtevali pisane rute, tako so bili novi vsi zaljubljeni v rumeno žico in pa v modre glaževnaste jagode, iz kakoršnih so pri nas svoje dni mleke za rožni venec delali. Jednota rumene žice znaša 60 centimetrov in naše ljudi ondi blizo 6 kr. stane. 30 takih koncev ceni se enako, kakor 12 rut. Popotovanje samo na sebi je sedaj še dosti vgodno. Avstrijci so že povsod zadeli na ljudi, katerih se je kolikor toliko že krščanstvo oprijelo in niso ravno zaradi tega nikjer takih sitnosti imeli z zamorci, kakor poprej. Okoli Stanleyopla je svet prav rodovit, veliko vođe in misijonske postaje se tudi ondi že nahajajo. Angleži so jih ustanovili.

Izvirni dopisi.

Iz Vodiške okolice, 28. marca. (Krščene kozé po naših gozdih.) Noben človek nima toliko sovražnikov kakor kmet. Ni se mu in dolgo se mu ne bo zacelila rana, ktero mu je vsekala letošnja zima, ko je sneg polomil polovico borovega drevja, ktero mora zdaj v naglici spraviti iz gozda, in že je prišla nad gozde druga še hujša uima. To so nabiralec borovih popkov. Samo v našem kraju je znanih 16 takih obiračev, ki hodijo s košmi in vrečami po gozdih dan na dan. Koliko centov popkov so že iztrebili, mi ni znano, slišal sem pa, da jih je jedna sama oseba prodala zadnji čas 8 centov v Ljubljano. Za četeronožne kozé je postava, da ne smejo obirati gozdov, zoper te kozé ne vemo pomoči. Da, ko bi obirali samo od polomljenih borovcev, in to vsak v svojem, kdo bi se za to zmenil! A ti obiralec ne gledajo na to, čegav je gozd, ampak gredó po vrsti, posebno v nedeljah in praznikih, ko jih nihče ne moti, od gozda do gozda. Mnogi izmed njih nimajo niti jednega debla svojega. In kdo naj jim brani, ko so stare naše postave za to najnovejše lopovstvo vse premehke. Najbolj jim ugajajo mladi stoječi borovec, ker so popki že nekoliko večji in se dajo obrati brez pripogibanja vej in brez posebnega truda celó otrokom. Nevolja med posestniki gozdov je tako splošna, da se je bati kaj hujšega. K sreči kmetje sploh še ne vedó, da je po odrezanih popkih, posebno vršnim izrastkom, vzeto drevesu življenje, sicer bi točili solzé, ker, če se to precej ne ustavi, bodo mesto zelenih, košatih gozdov zapustili svojim otrokom pritličje; ali celó — goli Kras. Koliko se študira, da bi se Notranjski Kras pogozdil, pri nas se isti zdaj ustvarja za malo tekočine. Nakupilo in nasadilo se je zadnja leta na tisoče drevesec po gozdih, sedaj ista birajo s posekanimi glavami in rokami. Naše županstvo je toliko umno, da tudi proti plači nikomur ne dá certifikata, s katerim se mora prodajalec take robe skazati na mitnici v Ljubljani. A rokovnjačem s tem še ni ustavljen njih posel. Dobivajo namreč take certifikate na pósodo od ljudi sosednjega županstva, kjer se dobé brez truda. In z jednim takim listom menda lahko vsakdo nosi tatvino v Ljubljano, dokler mu drago. Oj, slavna e. kr. deželna vlada in vi čuvaji naših pravic, državni poslanci — pomagajte!

Domače novice.

(Zadnji „Wochenblatt“) zopet prežvekuje očitjanje, kakor da bi bil g. Klun kdaj govoril v zbornici poslancev na Dunaju, da se davki z navdušenostjo plačujejo. Tudi „Ljubljanski List“ je imel nekaj to govorico. Mislimo toraj, da je popolnoma opravičeno, ako dotični odstavek govora zopet ponatisnemo. Govoril ga je g. Klun 27. febr. 1883. Gosp. Klun je takrat govoril, kako slabo je liberalna vlada skrbela za blagostanje ljudstva, omenjal glavnih virov čedalje večje revščine ter rekel: „Ni se toraj čuditi, ako je postalo ljudstvo nekako razburjeno, kar se je kazalo pri davkoplačevanju; ljudstvo je plačevalo zapovedane davke, a plačevalo z nejevoljo. (Živahna veselost na levi). — Gospôda, Vi ste menda pozabili, da govorim, kako je bilo v vstavoverni dóbi. (Pravo! na desni). Ljudje so plačevali, prosim, a plačevali z nejevoljo, a silili in silili so jih dalje in dalje in toliko je bilo po nekterih deželah in okrajih izvrševalnih dražeb, da se je bilo bati njih propada.“

Nasprotniki so vmes klicali: Zdaj jih pa plačujejo z navdušenostjo, in ko je Menger g. Klunu drugi dan podtikal, kakor da bi bil on govoril o navdušenosti davkoplačevalcev, oglašil se je poslanec Klun v seji 12. marca 1883 zopet k besedi in je dobro posvetil Mengerju, rekši:

„Ko sem pri splošnji obravnavi govoril o rednejšem plačevanju davkov, skušal je šlezjski poslanec g. dr. Menger moje besede z nekterimi številkami ovreči. Pa že prevrženi gospod denarni minister je, naznanivši dejanske doneske, dokazal, da je bila moja trditev resnična, trditev g. dr. Mengerja je pa neresnična. Toraj mi ni treba te reči tukaj še enkrat ponavljati.“

G. poslanec dr. Menger je pa tudi trdil, da sem govoril, kakor da bi ljudje z nekako navdušenostjo plačevali davke, ter je vsled tega sumničil mojo resnicoljubnost in namene vladine, ob enem pa izrekel nekako žalost nad to strašno prikaznijo.

G. poslanec Menger bi bil sebi prihranil to žalost, meni pa sumničenje moje resnicoljubnosti, ko bi bil pomislil, da niso bile govorjene besede, na ktere je on opiral svojo trditev in svoj popravek. Povedati namreč moram, da besed „z navdušenostjo“ nisem jaz govoril, ampak da so jih tovariši Mengerjevi na levi strani te visoke zbornice vmes klicali. Jaz sem govoril samo o nekem upiranju v prejšnjih časih. Po pravilih zdrave logike pa je upiranju nasprotno neupiranje. Med neupiranjem in navdušenostjo pa je tako strašansko razloček, da se zamore le z jako drzovitim skokom (salto mortale) od enega preskočiti na drugo. (Veselost na desnici.)

Da so bile moje trditve gledé plačevanja davkov resnične, potrjuje tudi g. predgovornik, ki je govorivši od davkarskih eksekucij rekel, da ljudi ni treba opominjati na plačevanje, ako imajo denar. Prav v enakem pomenu sem tudi jaz rekel, da ljudje radi plačujejo, ako so le v stanu plačevati.“

Zdaj pa le sodite, je li vtemeljeno in opravičeno trditi in poslanec g. Klunu očitati, kakor da bi bil kdaj govoril o navdušenosti davkoplačevalcev.

(Čeho-slovénska vzajemnost.) Kakor nas veseli, da na Dunaju v državnem zboru složno postopajo naši poslanci z brati českimi, tako nas napolnuje z radostjo to, da se Čehi tudi v slovstvu svojem vedno bolj ozirajo na nas Slovence. V dokaz danes bodi le to, da „Hlas Národa“, ki izhaja zdaj na mestu „Pokroka“ v mnogo večji obliki, spominja se v svojem nedeljskem listu nas na treh mestih: a) kjer oznanuje, da v Kolinu je starosta ondotnega „Sokola“ g. Josip Tumliř izdal vabilo k velikemu skupnemu izletu Čehov v belo Ljubljano o dóbi poletenski, kar se povsod radostno pozdravlja; b) kjer se omenja g. Trstenjakova knjiga „Spomenik slovanske vzajemnosti“ in se hvali naše slovensko časopisje; c) kjer se oklicuje, da vrli g. J. Lego prične vprav danes rojake svoje, zlasti učitelje iz Prage in okolice, podučevati v jezikih slovanskih, in najprej v slovenščini, in v današnjem shodu ob 6. zvečer se po vzajemnem posvetovanji določi čas tem naukom. Slava bratom Čehom! Treba je, da Slovenci mislijo na to, kako se dejanski skažejo hvaležni za toliko ljubav.

(Dostavek k dopolnilnim volitvam) za v mestni zbor v I. in II. razredu. V II. razredu, ki bo volil 6. aprila, je za kandidata odbran poleg drugih že imenovanih tudi še g. Povše, bivši ravnatelj kmetijske šole v Gorici. V I. razredu, ki ima svojo dopolnilno volitev 8. aprila, je za kandidata sprejet tudi še dr. Alfors Mosché.

(Društvo rudečega križa) razglašá sklep letnega računa za preteklo leto. Premoženja ima društvo 4112 gld. in v efekti (rentih) 350 gld. 169 članov glavnega društva je vplačalo 389 gld., a podružnice so dale 690 gld. K centralnemu zavodu se je dalo 282 gld. 52 kr. V zalogi ima društvo mnogo blaga v porabo ranjencem. Društveno vodstvo je: Predsednik: Rudolf grof Chorinsky, c. kr. dvorni svetovalec; I. podpredsednik: pl. Pascotini-Juriskovič, vladni svetovalec; II. podpredsednik: Emerih Mayer, bankir. V odboru je 12 članov civilnega stanú in 3 vojaški prisvëtniki. Odposlanca v zvezni zbor sta gg: Rudolf grof Chorinsky in Ludovik vitez Gutmannsthal-Benvenuti, veleposestnik. Društveni tajnik je g. Alojzij Merlak. — Podružnice imajo naslednji kraji: Postojna (podpredsednik: Janez Hofstetter, dekan); Kočevje (podpredsednik: Ernest Faber); Idrija (predsednik: Janez Novak, c. kr. rudniški svetovalec); Trnovo pri Ilir. Bistrici (predsednik: Franc Bachman, okrajni zdravnik); Kranj (predsednik: Josip Merk, c. kr. okrajni glavar); Logatec (predsednik: Anton grof Pace, c. kr. okrajni glavar); Metlika (predsednik: Daniel Trček, prošt in župnik); Vrhnika (predsednik: Franc Kotnik, tovarnar); Radovljica (predsednik: Gustav grot Thurn-Valsassina); Rudolfovo (predsednik: Vincenc Jevnikar, c. kr. predsednik okrožne sodnije); Kamnik (predsednik: dr. Anton Binter, c. kr. okrajni zdravnik); Črnomelj (predsednik: Henrik Jagrič, c. kr. okrajni glavar); Vipava (predsednik: Anton Deperis, veleposestnik).

(Še tega se je manjkalo!) Tukajšna kazina vabi svoje ude v soboto na 3. aprila na večerno zabavo, obstoječo iz godbe, petja in plesa. Kdor se letos prepustom ni naplesal, temu ni pomagati; toda v postu podplatov trgati in vernim kristjanom pohujšanja dajati, pa tudi ni treba. Gosposka bi prav

storila, ko bi ples v postu odločno prepovedala. Vsak čas naj ima svoje primerne zabave, škandala pa ni treba delati in katoliškega čutstva žaliti.

(Za zidanje nove vojašnice v Ljubljani) vložili so večeraj razni podjetniki svoje ponudbe pri tukajšnjem magistratu. Izmed večjih podjetnikov vdeležili so se „Kranjska stavbena družba“ in pa „Tönnies“, neka Dunajska stavbinska tvrdka in pa več domačih manjših obrtnikov. Ponudbe so vse vrlo ugodne in se bo menda delo oddalo.

(„Sušec ima rep zaviti“) ta že silno stara Vodnikova ali bolje narodova trditev obstinila se je tudi letos. Kako krasne dneve imeli smo minoli teden in nekatere dneve poprej! Tudi ponedeljek je bil bolj majniku kakor pa sušcu podoben. Ali glej ga spaka! Danes zvil je sušec z repom in prav jesensko vreme, tisto dolgočasno in čemerno je nastalo, pri katerem se človek pri topli peči še najbolj počuti. Naš vremenski prerok hoče tudi vedeti, da bomo do velike noči še nekaj snega dobili. Vreme, kakor je ravno danes, mu je pač popolnoma ugodno. Stara „Prat'ka“ se ne laže, „sušec ima rep zaviti“.

(Za konservatorje) ali tiste može, ki imajo skrb za ohranjanje umetnih in zgodovinskih spominkov po Malem Štajarju imenovani so na slovenskem Štajarju sledeči gospodje: Prof. Gaupmann v Ptui, beneficijar Gruber v Strassu, stolni dekan Orožen v Mariboru, grajščak Pichl v Radgonski okolici, zasobni uradnik Raišp v Ptui, rudarski svetnik Riedl v Celji, grof Wurmbrand v Ankensteinu ter profesor vitez Lušin-Ebengereuth v Gradci za slovensko Štajarsko.

(Štajarski radikalni Nemci,) ki v Schönererju svojega izveličarja vidijo, sklenili so tako dolgo agitirati po deželi, dokler ne spravijo potrebnega števila podpisov skupaj za nezaupnico, katero mislijo svojemu deželnemu glavarju grofu Wurmbrandu izročiti, ker se je v budgetni debati po njihovih mislih drznil izraziti: „Mi ne maramo nemške Avstrije“. Tudi okoli obrtnikov jeli so se plaziti, da bi tudi obrtniška zbornica grofu Wurmbrandu nezaupnico izročila. Menda ne bo sile.

(Letošnji občni zbor slovenskega pevskega društva) bo v Ptui na 15. avgusta v zvezi z velikim koncertom. Spored za ta veliki koncert je že sestavljen iz sledečih zborov: „Kdo je mar?“ s spremljevanjem orkestra, „Naprej“, „Tam kjer beli so snežniki“, vse te poje moški zbor. Za mešane zборе so namenjeni: „Ave Marija“ iz operete „gorenjski slavček“, „Pod lipo“ in „slovenska dežela“. Na slavnost bodo povabljeni vsa slovenska pevska društva in „Sokolci“. V Ptui so se že sedaj jeli gibati, da se bo vse pripravilo na sprejem došlih gostov.

(O pogostih roparskih napadih) dobajajo nam žalostne novice iz sosednje Štajarske dežele. Ni še dolgo kar so napadli roparji pri sv. Barbari nekega hlapca, katerega so oropali in ubili in že se sporoča drug roparski napad z dne 21. t. m. v ravno tistem kraju. Napadli so posestnika, kateremu so 160 gold. denarja vzeli in so ga vrh tega skoraj za smrt pretepli. Kakor čujemo, zlodeja menda že imajo v pesteh in tudi denar se je dobil v nekem hlevu. Tukaj bi bila pač potrebna orožniška postaja in tudi govorilo se je že, da jo bodo napravili. Kaj še čakajo pač ne vem, morda še tretjega roparskega napada.

Razne reči.

— Po čem je kultura? Znano je, kako si Madjari v svoji oholosti prizadevajo vse pod sv. Stefana krono spadajoče rodove iznaroditi ter veliki Madjariji priklopiti. V ta namen država vzdržuje posebno družbo gledaliških igralcev, ktere potem po raznih krajih pošilja, da bi jim svojega zgolj madjarskega duha vcepila. Neka taka družba igralcev pride tudi v slovaško mesto T. Tam igra in navdušuje, a niti Slovaki, niti tam bivajoči Nemci niso imeli za tako kulturo sreca, a igralci so vendar močno popivali po mestu in neki precej dolga napravili. Županu istega kraja zdelo se je vendar tako početje malo prehudo, storjene dolgove poplača, igralce pa po odgonu v Pešto sožene. Tako se prisiljena in nenaravna kultura poplača.

— Vseučilišče v Inomostu (Innsbruck) deželi v spodtiko. Dijaki, t. j. nekaj njih je izročilo adresno dr. Thanner-ju, ki je rector magnifikus na tem vseučilišču. Dr. Thanner je iz obravnav deželnega odbora dobro znan, ker je rekel, da pojem katoliški še ni definovan. Tirolci pravijo, da je to pedagoški škandal, katerega so izvršili mladenči pod vodstvom nekterih profesorjev. — Mi pa mislimo, da so take demonstracije nož, ki na dve strani reže, danes kritikujejo dijake, večino deželnega

zboru, jutri bodo pa rogovili zoper lastne učitelje. No, to ni nič novega, na Dunaji so sikali svoje dni celó naučnemu ministru.

— Amerikanski kolegij v Rimu bode postavljen pod posebno varstvo zedinjenih držav. V senatu države Maryland je bil predložen nasvet postave amerikanski kolegij rimsko-katoliške cerkve vtelesiti (inkorporirati). Glavni urad korporacije je Baltimore. Ako tako varstveno pismo izdà kaka zedinjena država kolegiju v Rimu, bodo severne amerikanske države postavno varovale tak kolegij in bode potem varen zoper napade laške vlade. Laška vlada je nameravala konfiskovati tudi tem kolegiju premoženje, a vlada severnih držav je zoper to krepko na noge stopila.

— Nadškof Filip Kolinski (Köln) je s papeževim privoljenjem še zmirom škof v Ermlandu. — Kapitularnega vikarja tam namestiti je nemogoče, kajti postava (pruska) predpisuje, da imajo kapiteljski vikarji prisegati, da hočejo postaviti spolnovati. Nasledek temu pa je, da mora sedaj nadškof oskrbovati dvoje škofij (kar je sicer zoper kanonično pravo).

Telegrami.

Gorica, 29. marca. Dediča za grofinjo Chambordovo sta Don Carlos in Don Alfonso.

Sofija, 29. marca. Zastopniki velesil so bolgarski vladi in knezu objavili, da ako bi se predlog Italije odbil, bodo velesile vprašanje o imenovanju iztočno-rumelijskega generalnega guvernerja tako rešila, kakor ga je Rusija nasvetovala, naj bo Aleksander z njim zadovoljen ali ne.

Mons, 30. marca. General Vandersmissen prevzel je vrhovno poveljništvo vojakov v Lüttski pokrajini in v Hennengavu. Vojaki so odšli tudi v Anderlues in v Mariemont. V Quaregononu in Fleni so delavci odpovedali delo na danes.

Mons, 30. marca. 3000 kujajočih se delavcev napadlo je premogove jame v Mariemontu. Vojaki so na rogovileže streljali in so jih 14 ranili in pobili.

London, 30. marca. Dela za določitev državne meje v Afganistanu se vedno nadaljuje. Vse točke, ki niso zadosti jasne, predložile se bodo na podlagi poprejšnjih določeb komisarjem obeh vlad.

Umrli so:

25. marca. Franca Florjančič, užitninskega nadpaznika hči, 11 let, Konjušne ulice št. 1, davica. — Janez Kelbelj, krojačev sin, 8½ mes., Sv. Petra cesta 37, Bronchitis capillaris. — Ana Platnar, mestna uboga, 67 let, Karlovska cesta št. 7, vsled spridenja možgan.

26. marca. Jožef Lukek, posestnik, 75 let, Kolezijska cesta št. 18, jetika. — Amalja Šeme, delavčeva hči, 9½ let, pred Prulami št. 27, davica. — Urka Czalla-Mikulcu, hišnega oskrbnika žena, 77 let, Poljanska cesta št. 35, kap.

27. marca. Anton Kocijan, čevljarjev sin, 2½ let, Stari trg št. 11, davica. — Marija Kaman, krznarjeva žena, 47 let, Mestni trg št. 3, jetika.

28. marca. Matevž Kupic, barvarski pomočnik, 79 let, Kongresni trg št. 5, ostarelosti.

V bolnišnici:

24. marca. Jožef Somrak, delavec, 47 let, jetika. — Andrej Škerjanec, gostač, 72 let, Marasmus senilis.

25. marca. Jera Zajc, kramarjeva žena, 65 let, vodenica.

27. marca. Jernej Bojt, delavec, 48 let, jetika.

28. marca. Anton Jazbar, gostač, 57 let, Catarrhus intestinalis.

Tuji.

28. marca.

Pri **Matiču**: Stein, fabrikant, z Dunaja. — Berner, Singer, Kriser, Krik, Sayff, trgovci, z Dunaja. — Krajnik, trg. pot., iz Grada. — Oskar Littauer, trg. pot., iz Liegnitza. — G. Gentilomo, lesni trg., iz Trsta. — Andr. Lavrenčič, trgovci, iz Rakeka.

Pri **Stonu**: Kupka, Gelles, Dietrich, trgovci, z Dunaja. — Elmira Sevnik, zasebnica, s sestro, iz Zagreba. — Viljem Kos, trg. pot., iz Maribora. — S. Fentilomo, trg. pot., iz Trsta. — Janez Deskovich, kapitan, iz Reke. — F. Demel, zasebnik, iz Čubra. — Franc Spendal, duhovnik, iz Tržiča. — Josip Schauta, gozdar, s Kočevskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josipa Sinkovec, zasebnica, iz Postojne. — V. Blümel, trg. pot., iz Zierhofena.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomerna v mm	toplomerna po Celziju			
29.	7. u. zjut.	740.90	+ 2.6	sl. svz.	jasno	
	2. u. pop.	739.04	+ 16.8	sl. zp.	jasno	0.00
	9. u. zveč.	739.75	+ 10.2	sl. zp.	dl. oblačno	

Podnevi jasno in nekoliko vetra; zvečer se je pooblačilo. Srednja temperatura gorkote 9.9°C., za 3.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

30. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 90	kr
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 95	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " 20	"
Papirna renta, davka prosta	101 " 80	"
Akcije avstr.-ogerske banke	875 " —	"
Kreditne akcije	298 " 90	"
London	125 " 70	"
Srebro	— " —	"
Francoski napoleond.	9 " 99	"
Ces. cekini	5 " 93	"
Nemške marke	61 " 60	"

Mirno in lahko službo

na deželi najdeti zakonski mož in žena trdnega zdravja, sredne starosti in brez otrok, če je mož pri konjih ter navadnem vrtnarskem delu zveden, žena pa nekoliko kuhati zna, ter hišni red in snago ljubi. — Ponudbe za to službo morajo se v štirinajstih dneh oddati in dobro svedočno ali pa priporočilo znane zanesljive osebe priložiti. — V „Katoliški Tiskarni“ se pozve, kamo je ponudbo poslati. (3)

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštним povzetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istište Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stajočim znamenjem 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezni čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil sem se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, zvrsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(13) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper braunore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se tako

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.